

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De uno ac multiplici SS. Fundatorum, Ordinūmque Religiosorum Spiritu.
Thema. Divisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus. 1. Corinth. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](#)

EXHORTATIO

De uno ac multiplici Sanctorum Fundatorum, Ordinumque Religiosorum Spiritu.

THESSALIA.

Divisiones gratiarum sunt; idem autem spiritus. 1. Corinth. 12.

Num ac multiplicem Ecclesia spiritum Vates Regius, Spiritu Propheticō illustratus adumbbravit, dum eandem, tanquā Reginam, ad Sponsi dexteram consistentem, in aureo, variōque ornato conspiciens edidit: Astat Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate. Psalm. 44. Astat Ecclesia ad Sponsi dexteram, in signum honoris, in vestitu deaurato, Charitatem dilectionisque spiritum indicante: ut enim inter metalla aurum; ita inter virtutes Caritas eminet. Astat quōque Sponsa (Ecclesia) circumdata varietate vestimentorum & colorum: est enim alba per Fidem & puritatem; cœrulea per Spem; rubicunda per Martyrium; pallida per Poenitentiam; fulgens ac splendida per doctrinam. Circumdata

Sacramentorum; varietate statuum; varietate linguarum; Graecos, Latinos, Scythas, Indos, Achiope, Chaldaeos, aliósque per Fidem & baptismum sub Paludamentum regum recipiens.

Quod de Ecclesia in sensu ampliore Vates Coronatus secin; idem Doctores permulti de Religione, tanquam parte Ecclesia nobilior, pressius interpretantur. Astat Regia à dextris tuis, in vestitu deaurato: circumdata varietate Astat namque Religio ad Sponsi dexteram, in vestitu deaurato perfectionis & charitatis; circumdata varietate vestimentorum, colorum, Sacramentorum, statuum, linguarum, gratiarum, miniliteriorum, & operationum. Unde meritò de utraque intelligendus est Apostolus, dum ait: Divisiones gratiarum sunt; idem autem spiritus. 1. Cor. 12. Divisiones Ordinum sunt; idem autem spiritus; divisiones ministracionum & operationum sunt;

idem

idem autem spiritus quod exhortatione
præfente explanabimus; ut uno spiritu
mutua dilectionis conjuncti gratia
multiplici à Domino nobis concessa
ferventer cooperemur, ac Deo O. M.
ex toto corde unanimiter famulemūr.

Spiritus Sanctus, omnis religionis,
omnis gratia & charitatis author, virtutis
sua radiis ita mentes vestras illustrat,
& ignis sui flammis accendat voluntates,
ut verbi divini, & in hac, &
in sequentibus exhortationibus à me
proponendi sentim ac veritatem clarè
participatis; perspectaque opere fideliter
explicatis. Amen.

¹ 1. De Ecclesia loquens Apostolus ait.
Divisio[n]es gratiarum sunt. Divisio[n]es
ministracionum sunt. Divisio[n]es opera-
tivum sunt. 1. Corinth. c. 12. Atque ut id
clarius exponat; à partium enumeratio
demonstrat. *Altius enim (inquit) datur*
sermo Sapientia; & mysteria Fidei altissima
explicandi facultas tribuitur.
Altius autem datur sermo Scientia; &
ad mores spectantia explicandi donum
conceditur. *Altius Fides in eodem spiritu,*
seu gratia Fidem intrepide proficiendi
datur. *Altius gratia sanitatum in uno spiritu,*
ac potestas morbos depellendi, infi-
mosque sanitati præstina restringendi,
confertur. *Altius operatio virtutum,* seu
virtus majorum miraculorum, animum
concernentium, mortuos excitandi,
demones expellendi, donatur. *Altius*
discretio spirituum, cogitationum, scilicet
intentionum & affectionum cordis,
utrum à Deo, an ab homine, à bono
an à malogenio oriuntur. *Altius interpre-*
tatio sermonum obscuriorum Divinæ

Scripturae, variorumque idiomatum.
Omnium harum gratiarum, ut Theologi
nominant, gratia datarum, *divisio[n]es*
sunt: uni enim hæc; alteri alia concedi-
tur. *Unus autem Spiritus Sanctus, eas*
donans, distribuens, ac dividens singulis
prout vult.

Loc. cit. y. 11.
Quod afferit Apostolus de Ecclesia;
idem nobis de Religione dicere licet:
Divisio[n]es gratiarum, donorum,
charismatum, virtutum & talentorum
sunt; non secùs, atque ingenia, complexiones,
vires, diversa sunt, quibus Providentia
Divina Fundatores Ordinum diversos,
diversasque Religiones ac Leges attemperavit; singulisque
aliquid de spiritu suo uno ac multiplici
dispergit.

Numerorum 11. y. 17. mandabat
Dominus Moysi: *Congrega mihi septua-*
ginta viros de Senibus Iſraēl: Auferam
de spiritu tuo, tradamque eis, ut se sustentent
secum onus populi. Spiritus hic Moysis
unus erat ac multiplex: unus erat;
aut enim Dominus auferam de spiritu tuo,
non de spiritibus; multiplex simul erat:
erat enim spiritus Prophetæ ad prophete-
tandum; spiritus prudentia ad regen-
dum; spiritus doctrinæ ad docendum;
spiritus consilii ad consulendum;
spiritus Justitia ad tuum cuique tribu-
endum, & recte judicandum; spiritus
manuætudinis ad onus ferendum;
spiritus Charitatis ad omnes suppor-
tandum ac diligendum. Non ab-
senti ratione videtur Bonitas Divina
cum diversis diversorū Ordinum funda-
toribus processisse, quibus de spiritu suo,
de spiritu Christi, veri Moysis ac
Populi

Populi Christiani Duxis largè libera-
literque communicavit ab dispergit. Auferam de spiritu tuo, tradamque eis,
ut sustentent tecum onus populi: scilicet
populi totius Religionis: dabo illis
spiritum divinum, Spiritum Christi,
unicum & multiplicem, cùmque
in omni ejus multiplicitate excellere
nequeant, singulis portionem tribuan,
in quā aliis præcellant. Hoc modo
Divina Majestas suum singulis Funda-
toribus & Ordinibus specialem spiritū,
virtutem, fervorem, atque imperium,
à spiritu Christi uno ac multiplici haustū
ac defusptom, indidit & impressit.

Alii si quidein dispergi spiritum
gratia & precium, spiritum solitudinis,
orationis, & contemplationis: alii
spiritum rigoris & austeritatis: alii
spiritum fortitudinis & magnanimitatis:
alii spiritum Chori & divinæ laudis:
alii spiritum misericordia &
comiserationis: alii spiritum spei &
fiduciae singularis: alii spiritum zeli
& caritatis. Divisiones gratiarum sunt:
Divisiones ministracionum & opera-
tionum sunt; idem autem spiritus divinus:
Spiritus Sanctus. Spiritus Christi,
omnia pro benefacito suo distribuens.
Non secus, atque idem spiritus
in homine, seu eadem anima diversis
membris diversimode sese contempe-
rat; actionesque omnino diversas pro-
ducit. Et idem spiritus, seu ventus
in variis organi fistulis ac tubis variè se
insinuat; & dum concordem sonorum
discordiam, & discordem concordiam
reddit, gratam auribus symphoniam
excitat.

Quódnam verò, Dilectissimi,
ex hoc discrusu documentum capiemus?
Quam ex Præmisis conclusionem
deducemus? Hanc in primis: Si uno
omnes Religiones spiritu, licet multi-
plici, animantur; cor unum & anima una
in omnibus sit oportet: nec unius
duntaxat Ordinis Asseclæ mutuo se
completantur amore; sed charitatis
phylacteria extendant ac dilatent
omnes ad Ordines, cujuscunq; sit
Instituti & coloris. Unum ipso
(inquit Apostolus 1. Corinth. 12.12)
& unus spiritus. Sicut vocati estis in una
vocatione vestra. Omnes Religiones
unum corpus sumus: Sunt quidem
multa membra: sunt distincta Regia
& Instituta: sunt varii habitus &
indumenta: sunt diversi actus & ex-
ercitia; sed unum corpus. Sicut enim
(pergit idem Apostolus) corpus unum,
& membra habet multa: omnia autem
membra corporis cum sint mala,
unum tamen corpus sunt; ita & Ecclesia.
Unum corpus mysticum habet, scilicet
Ecclesiam & Religionem, cujus
varia sunt membra, varia ministeria &
exercitia; sed ipso omnium auctoritate
& caput. Sicut ergo in corpore uno
& membris diversis summa reperitur
concordia, unio, pax & charitas; ita
omnes nos solliciti sumus servare unitatem
spiritus in vinculo pacis cum omnibus.
Si paritur unum memorum, competuerat
omnia membra. Ita & nos; si gloriantur
(seu gloria & honore affectur)
unum memorum, congaudent omnia mem-
bra. Ita & nos. Pro invicem saluta
sunt membra; ita & nos. Quodlibet
membrum

membrium suo ordine, gradu, loco, cedentium, & pro instituti sui fine con funktione, aciescit; ita & nos, nulli invideamus, neminem spernamus, aliorum non ambiamus; sed opitulemur & solatio sumus omnibus.

Neque solum, unum corpus sed & unus Spiritus sumus. Ideoque sollicitissimus servare unitatem spiritus, in vinculo patitur. Et si forte inter nos, aut cum aliis, ex fragilitate humana, nonnulla charitatis laetio obrepertit, extemplo facire & in gratiam redire laboremus, exemplis Bernardi: qui ad Abbatem Praemonstratensem, ei offensum, ob quendam eis Religiosis, ab eo receptum, ita scribit Epist. 252. in fine. Ego Frater, quidquid facias, dectrevi semper diligere vos, etiam non dilectus. Adherebo vobis, et si nolitis: adherere, et si nolim ipse. Olim me alligavi forti vinculo, charitate non fido, illa, qua nunquam excidit. Cum turbatuer pacificus, conturbantibus quoque dabo locum irae, ne diabolus dem. Vincar iugis, vincam obsequiis, invitatis praestabo, ingratias adjiciam, honorabo contentemtes me. Et nunc tristis est anima mea, quod quaunque occasione, offendere vos; ergo tristis, usque dum vestram indulgentiam reperietur.

II. Quod clarius & in particulari, unum ac multiplicem, Christi Domini Spiritum, in variis Ordinibus relucet, perspiciamus. septena diversa ac principia Instituta, religiosa tanquam septenaria columnas in Domo Sapientie increatae & incarnatae creatas breviter persiltingamus.

Primus Spiritus est, Ordinis Anachoretarum, vel Eremitarum hominum consortia fugientium, in desertum con-

templationem habentium. Imitantur hi Christum, quadraginta diebus in deserto agentem: deinde S. Joannem Baptistam, S. Paulum, Antonium, Hilariolum, Macarium, Simeonem & alios.

Secundus Spiritus est Monachorum cenobitarum, seu in communi, sub Praelato, viventium: quorum finis est, teste Cassiano. Coll. 9. c. 8. Voluntatem propriam mortificare, nimiam suipius sollicitudinem deponere, & per continua obedientia & fiducia, de gubernatione ac providentia Dei per Praelatos, ad contemplationem sese disponere, Christum initando. Hunc Ordinem priore tuitiore, in Oriente constituit S. Balius, in Occidente S. Benedictus, multiplicatione, & utilitate Ecclesie maximam.

Tertius Spiritus priori affinis est, pro fine perfectionem propriam habentium, atque ex instituto cum proximis non agentium. Hi autem perfectioni sua variis modis attendunt. Alii excellunt in divini cultus exercitis; alii in canticis & choirs prolixioribus; alii in pedum nuditate, vestitu grossiore, aliquique corporis aperitibus; Semper mortificationem IESU in suo corpore circumfrentes, 2. Corinth. 4. Et signata Dominus IESU in corpore suo portantes. Gal. 6.

Quartus Spiritus est Religiosorum, pro fine proprio, opera misericordia corporalia sibi praestituentium: five in Xenodochiis curam infirmorum gerendo; five peregrinos hospitio excipiendo; five captivos redimendo; five laborando aut eleemosynam pro indigentibus conquirendo; five alia Marthæ officia,

Y officia,

officia, in bonum proximorum obeundo; & in illis Christum Dominum respiciendo.

Quintus Spiritus est Religionum militarium, Teutonicorum, Melitenium, & aliorum, Ecclesiam ab hostibus visitilibus armis defendentium, ut fideles in pace rebus spiritualibus intendere, Deoque in tranquillitate servire valent.

Sextus Spiritus est Religiosorum, vitam miltam profitantium, activamque cum contemplativa, copulantim: opera misericordiae spiritualia, in bonum animarum, exercendo; exhomologes p̄nitenitium excipiendo, Verbum Dei prædicando, doctrinam Christianam docendo, consiliaque spiritualia suggerendo.

Septimus denique Spiritus est Religionum Clericalium, seu Religiosorum Clericorum, eundem cum præcedentibus finem sibi præfigentium; ut non propriæ duntaxat, sed etiam alienæ perfectioni invigilent: ac Prælatos, Episcoposque, in officiis quibusdam ipsorum propriis, adjuvent. Atque hic Ordo, ut Bulla Pii V. Canonis Regularibus concessa, testatur, ab Apostolis in Ecclesia institutus, & à S. Augustino, in Diœcesi sua renovatus est. Atque his annumeratur minima nostra Societas, à S. Ignatio, fundata, quam Concilium Tridentinum less. 25. de Regul. c. 16. Religionem Clericorum nuncupat.

In omnibus hisce Ordinibus divisiones gratiarum, ministeriorum & operacionum sunt, idem autem Spiritus Christi, à quo Spiritum suum peculiarem qui-

que hauriunt, & cui in Spiritu servimus. Septem hæ religiones diversæ sunt, unus autem omnium Spiritus, unus Spiritus Christi & Charitatis. Septem columnæ sunt, in Domo Sapientie æterna, pulchro ordine, collocatae; sed uni fundamento, JESU Christo Domino nostro, infestantes & innixa. Septem celabrum aurea sunt, in Domo Domini innocentia; sed uni stipiti seu basi, JESU Christo, infixa. Apoc. 1. 12. Septem felia sunt; sed in una JESU Christi densa, collocatae. Apoc. 1. 16. Septem eani sunt; sed in uno lapide JESU Christi depositi. Zach. 1. Uno Spiritu Deum respicientes, ejus gloriam querentes, eum amantes, laudantes, benedicentes & deprendicantes: cuius auxilio & gratiâ, unam vocationis suæ ipem, etiam felicitatem, se consecutoros confidunt.

Ex hoc multiplice religionum variorum spiritu, quid documenti capiemus. Dilectissimi? 1. Ut in tanta varietate spirituum, nihilominus, solliciti sumus, cum omnibus & singulis servare unitatem Spiritus in vinculo pacis. 2. In qua vocatione quisque vocatus est, in ea permaneat, in ea se perficiat, & secundum spiritum sibi à Deo communicatum, munia vocationi sua propria sedulo equatur. 3. Spiritum à suo alienum, tametsi alias bonum, refugiat, adeo solum dignè vocatione sua, adeo sublimis, adeo sancta ambulet; dignè, inquam ad Christum, dignè ad Ecclesiam, dignè ad religionem suam, dignè ad Angelos, dignè ad gloriam coelestem, ac secundum Regulæ suæ, tanquam via

Duci;

Ducis, directionem, de virtute in virtutem progrediatur, donec ad culmen perfectionis ascendat.

Quapropter, Charissimi; quantumvis multæ divisiones gratiarum, tam in Ecclesia, quam Religione sint: quantumvis divisiones sint Spirituum, ministeriorum, & operationum; unus tamen est Spiritus, una Christi Sponsa, una Regina, à Christi dextera collata, varietate quidem circumdata; sed uno vestite auro charitatis amicta: Unum corpus multa membra; Unus Spiritus, varia milituta; munia, opera: quare pars est, ut mutuo nos complectamur amore; tandem ejusdem corporis & capitis membrorum, uno spirito animata: pars est, ut sollicitissimus servare unitatem spiritus in secula. Amen.

EXHORTATIO DE SPIRITU ET VIRTUTE S. ELIAE PROPHETÆ.

Sancti Ordinis Carmelitani, Patriarchæ ac Patroni,

THEMA.

Obsecro, ut fiat in me duplex spiritus tuus. L. 4. Reg. c. 2.

Uidquid in sanctissimo propheta Elia conspiciimus, non nisi igneum, id est, affectus & desideria, sermones & verba, actiones & opera, amore ac zelo Dei succensa certimus? Surrexit Elias Propheta, quasi ignis; Et verbum ejus ut facula ardebat, inquit Ecclesiasticus c. 48. 1. Rerum proinde sanctus ejus discipulus Eliseus, igneum hunc ejus spiritum, hereditatis loco, sibi que esse animadvertisimus. Etenim quid

Y 2

relinqui

telinqui flagitabat: *Obsecro*, inquietabat,
ut fiat in me duplex spiritus tuus. I. c. Tan-
quam si diceret: Cum apud nos He-
breos, primogenitus, duplicitate hereditatis
portione gaudeat, ego quasi primo-
genitus tuus, in utroque spiritu tuo *Pro-
phetia & miraculorum* succedere postulo.
Ita ille: At quem nos spiritum pete-
mus? Non prophetia & miraculorum,
quos sanctis illustrioribus relinquemus;
sed alios spiritus, quos sancti Patres &
Asceparum lumina, praedicto spiritu du-
plici contineri assertunt: precabimur
itaque cum Eliaso: *Obsecro ut fiat in me
duplex spiritus tuus*: Spiritus scilicet igneus
amoris Dei & proximi: Spiritus
igneus zeli gloriae divinae & animalium:
Spiritus igneus orationis seu loquendi
cum Deo, & sermonis seu loquendi cum
proximo. Ut hac ratione fiat discipulus,
ficut est Magister ejus.

Spiritum hunc Eliae duplificem ex-
hortatione praesenti declarabimus, at-
que ut eundem S. Eliam meritis ac patro-
cinio obtinere, pro modulo nostro, me-
reamur, clementiam divinam enixa-
precabimur.

I. Quam ardentis S. Elias donandus
esset spiritu, in ejus ortu, Parenti illius
Sabacha demonstratum fuit, teste S.
Dorotheo in *Synopsi de Elia*. Cum
enim nasciturus esset, igne, tanquam
fasciis involutus, a Patre conspectus
fuit: causamque hujus portentis, is in
Ierusalem oraculo didicit: fore nimis
rum, ut puer hic aliquando Israelem in
gladio & igne judicaret. *Surrexit Elias
Propheta, quasi ignis*, I. c. duplicitate spiritu
igneo inflammatus, & quidem I.
Spiritu Charitatis DEI & proximi.

cuius confectus: L. 3. Reg. c. 17. Quen-

vultisne intueri hunc spiritum? ad o-
pera attendite: siquidem, ut magis-
ait Gregorius: *Probatio dilectionis exhibi-
tio est operis*. Hom. 30. in Evang. Si opus
aut actus divini amoris est, summo
Deo bonum velle, in ejus perfectioni-
bus infinitis sibi complacere, omnes
externam gloriam, laudem, cultum ac
reverentiam eidem desiderare ac pro-
curare; quantu[m] hos actus perfectionis.
Propheta exercevit: quanto gaudio, u-
num verumque Deum, cultu debito ho-
norari concepit? Quanto ardore omni-
bus Idololatria, veri Numinis adoratio
nem persuasit? Si actus divini amoris
est, crebras de Deo, dilectio suo, cogi-
tationes soveres atque in ejus iugis prelata
ambulare; quis illud egit crebro?
Propheta sancto, identidem illud in ve-
gerente: *Vivit Dominus, Deus Israel*, in
cuius confectus: L. 3. Reg. c. 17. Quen-

I.
Duplex
Elias Spi-
ritus cha-
ritatis.

exoptavit idolatriam enim, Deique contemptum amplius ferre non valens, vixque mortalis tedium sentiens, Deum rogabat: *Suffici mibi Domine, tolle animam meam.* L.; Reg. c. 19. 4. Sufficit mihi vivere. Si actus divini amoris est, propter dilectum, aduersa multa perpeti: quis illo graviores, ab Achab & Jezabele Baalitque sacrificulis persecutions sustinuit? Unde aebat: *Relictus sum ego solus, qui pro Dei honore & cultu certamen ineat;* & querunt animam meas. l. c. Si denique actus dilectionis proximorum est; illos propter Deum diligere, omnia vera bona eis cupere, de eorundem malis dolere, eis cœlestia, æternaque bona pro viribus procurare: mala verò æterna ab illis arcere atque depellere. Omnes, ut loquitur S. Aug. in Manuali c. 28. *ad amorem Dei hortari, omnibus amorem Dei commendare;* quād dulcis sit amor Dei. & quād malus ac amarit sit amor sæculi, corde, ore, & opere omnibus demonstrare: *Quis in his omnibus Propheta nostro fuit excellenter?* *Quis ferventior & ardenter?* Utrumque autem amorem hunc vel maximè demonstrabit, quando sub tempus judicii extremitas ad Deum plurimas reducat, pro Dei gloria strenuè certabit, & sanguine profuso, martyrii lauream reportabit.

O Propheta sanctissime, Dei proximique amore ardentissime! Obsecro, fiat in me, & omnibus nobis duplex hic spiritus tuus igneus, qui frigus ac temorem nostrum depellat, ferroq; candenti nos assimile! Fiat in nobis spiritus ille fervens, quo accensa anima nostra omnino bonum internum & externum Deo velit ac faveat, frequenter de Deo cogi-

tet, & in ejus præsentia ambulet, terrena omnia despiciat, mortem potius, quam Dei injurias intueri cupiat, Dei cultum & honorem promoveat, ejus obstacula perumpat, nulla pro eo adversa reformidet; nec vitæ ipsam pro dilecto funderet reculeret. *O ignis qui semper ardes & nunquam extingueris, accende me!*

II. Spiritus alter duplex igneus, quo sanctum Eliaz pectus flagrabat, erat zeli honoris Dei & salutis animarum, quo idolatria invalescenti fortiter se opposuit, candemque feliciter expugnabit. Providentia & Bonitati divina, in more possum est, ut exorto in Ecclesia sua, incendio, opportunè aquam affundat, quæ restinguat: moto bello, antagoniam suscit, qui sopiait; grallanti lui epidemica, antidotum suggerat, quod depellat. Hac ratione, Pharaone Hebrews fideles opprimente, submisit Moy-sen, qui se illi opponeret, ac populum ex ejus servitute vindicaret. Jeroboam virtuos pro Diis erigenti, Ahiam Prophetam, Manassii Itaiam, Antiochou Machabæos opposuit. Sic toti orbi penè Ariano, unum opposuit Athanasium, fidei orthodoxæ Atlantem; Pelagianis Augustinum, Nestorianis Cyrilum, Ieronomachis Joannem Damascenum, Albigensibus Hæreticis Dominicum; Lutheri & Calvini aëcclis Ignatium. Haud absimili modo, divina Providentia Eliam suscitavit, ut Regis Achab & Jezabelis in idolatria propaganda ardorem reprimere, atque restingueret, ac Israëlem in unius veri Dei fide & religione conservaret. Hunc in finem, admirabili eundem zelo ac fortitudinis spiritu armavit:

Y 3 ut vel

Duplex
Eliaz spir-
itus zeli.

EXHORTATIO

174

ut vel ipse unus, Tyrannis, Sacerdotibus, & idololatriis omnibus, tanquam murum pro Domo Dei, pectora generosa, se se opponeret.

Zeli hujus ac duplicitis spiritibus igne specimina desideratis? Certamina cum Dei hostiis, ad quae eum compulit, aspice. Hoc zelo divini honoris, salutisque animarum impulsus Propheta, cum Baalis sacrificulis in arenam descendit, & ignem, ad sacrificium consumendum & cœlo prodigiōsè evocavit. L. 3. Reg. c. ... Hoc zelo ac spiritu dupliciti animatus, magnitudine animi incredibili, quadringentos Baalis sacrificulos interfecit. L. 3. Reg. c. 18. Hoc zelo ac spiritu dupliciti succensus, per Elisaem ungi iussit Hazael in Regem Syriae, & Jehu in Regem Israëlis, ut justam de Baalitiam vindictam sumerent: *Qui unga Reges*, inquit de Elia Ecclesiasticus c. 48. 8. ad paenitentiam. Id est, ad paenam & ultionem impiorum, ut sint cultus divini vindices. Hoc zelo duplicitique spiritu motus Jezabelem, mortem libi minitantem fugit, non quod mortem metueret; *Petrivit enim anima sua (in fuga) ut moreretur*. L. 3. Reg. c. 19. 4. Sed à Jezabele occidi timebat; ne ab illa superatus, simùlque vera religio devita, & cum ipso prostrata esse diceretur, atque ab ea jactaretur. Denique hoc zelo ac spiritu dupliciti igneo exstans, quemadmodum S. Christi Baptista Joannes Herodem in facie redarguebat, sceleraque objectabat; ita Elias Regem Achab, & Jezabelem scelerast, ob idololatriam, palam reprehendebat; cultum, agnitionem, timorem & amorem Dei, pro viribus ampli-

ficare satagebat, ac propterea persecutio-
nes gravissimas sustinebat; unde aje-
bat: *Zelo zelatus sum pro Domino Deo ex-
ercituum: quia dereliquerunt padum tuum
Fili Istræ: Prophetas tuos occidunt gla-
dio: derelictus sum ego solus; & querunt a-
nimam meam*. L. 3. Reg. c. 19. 14. O vi-
rum ineffabilem! O Prophetam invincibilem! O zelum flagrantem! O arden-
tem spiritum duplicitem! O si vel illius
scintilla in cordibus nostris succende-
retur!

Domine JESU, qui dixisti: *Igoem
veni mittere in terram, & quid volo nisi ut
accendatur?* Mitte obsecro hujus ignis
flammulam in corda nostra frigida, ut
eodem succensi, instar Eliae, oppona-
mus nos murum pro Domo Dei; Infide-
litati, heresi, superstitioni bellum acce-
inferamus: contra populi scelerata fonte-
ter dimicemus, peccatores ad penitenti-
am, vitæque emendationem perdu-
camus: atque ut Elias puerum defin-
etum; ita nos peccatis mortuos, soven-
do, instruendo, amplexando, calefaci-
endo ad spiritualem animæ vitam re-
vocemus; ac denique omnibusque ex-
cogitare licet, mediis, animarum salu-
ti prospiciamus: *Sanctis nimur mi-
ditationibus, ferventibus desideriis, laty-
niis, orationibus, vigiliis, jejuniis, predic-
tionibus, confessionibus, consilii, doctrina,*
atque aliis operibus bonis pro animarum se-
lute laboremus. Hic enim zelus animarum verus est & perfectus. Teste S. Al-
berto M. in Parad. c. 26.

* III. Tertius Eliaz Spiritus duplex
igneus eluxit in eloquio cum Deo &
proximo, spiritus nemp̄ orationis &
prædicationis. S. Epiphanius in vita
Prophe-

Prophetarum, in Elia, tradit eum flammam fuisse enutritum, in signum ardoris eloquii; non quod verè flammis alitus fuerit, id enim impossibile est, sed quod flamma os & vultum ejus lamberet in illudque ingredi videretur, & illum cibare ac pacere. Surrexit Elias Propheta quasi ignis: & verbum ejus quasi facula ardebat. Eccli. 48. Verum unde haec facula ignem suum concepit? Ardebat verbum & lingua; quia ardebat cor, oratione, meditatione ac contemplatione lucensem. Ex corde autem igneo, verba non nisi ignea egrediuntur. Hunc ignem concepit orando & cum Deo diu multumque loquendo: hunc ignem concepit, maiestatem divinam ejusque potentiam, sapientiam & bonitatem meditando ac contemplando: In meditatione mea exardescet ignis: ait Rex David. Psal. Hunc ignem concipiebat in desertis, in montibus & speluncis cum Deo agens; atque ut liberius ageret, caput inter genua ponens. Ignem verò conceptum quam copiosè emisit? Verbum ipsius quasi facula ardebat: & lingua ignea, verba ignea profundebat. An non ignea fuere verba, quibus ignem è celo evocavit? Deject de celo ignem ter, ait Ecclesiasticus c. 48. Quando nimirum Pentecontacham primâ & alterâ vice, igne celesti in favillam rededit, dicens: Si homo Dei sum, descendat ignis de celo, & devoret te. L. 4. Reg. c. 1. Et quando ignis è celo accersit holocaustum succendit. Cecidit ignis Domini, & voravit holocaustum, & ligna & lapides. 3. Reg. c. 18. An non ignea fuere verba, quibus ccelum, ne pluviam daret, claudit annis tribus & mensibus sex: & tursum, ut daret, aperuit? Induxit in illos famem, & verbo Dei continuuit calum. Eccli. 48. Annon ignea fuere verba, quibus populum ad veri Dei cultum potenter adduxit, atque efficaciter ab idolatria abstraxit? Usquequo claudicatis, ajebat, in duas partes? Si Dominus est Deus, sequimini illum; Si autem Baal, sequimini eum. L. 3. Reg. c. 18. Et abfumpio ab igne, holocausto suo, Baalis. Sacerdotes quadringentos & quinquaginta comprehendendos, & ad unum omnes interficiendos imperavit. Verè surrexit Elias, quasi ignis; & verbum ejus ut facula ardebat. l. c. O ignitum eloquium! O disperita lingua tanquam ignis! quæ & ardentes in Carmelo ad Deum preces fundit, & verbis flammatibus populum succendit! O quantum potest vel unicus homo zelosus verbo & exemplo prædictans? Quanta est sermonis ejus vis & energia? Vox Domini constringens Cedros, & altas Superborum mentes. Vox Domini intercedens flammanam ignis, vitiorum & scelerum. Verè asseruit S. Chrysostomus hom. 1. ad Pop. Sufficit unus homo, zelo Dei successus, totum corrigere populum. An non icipit in Elia elixit? An non idem in sanctis Elia, Iaia, Joanne Baptista, aliisque Prophetis patuit?

O Elia Propheta zelofissime! O! seruo fiat in me, & omnibus Auditoribus meis, duplex spiritus tuu! Orationis scilicet & prædicationis: Orationis, ut preces ardentes, ac desideria, suspiriaque ferventia ad Deum emitramus; ignemque inde cœlestem hauriamus, quem corde conceptum & succensum, per os in auditorum aures, mentisque effunda-

RIUS.

mus. Deinde *Prædicationū*: ut dum ad populum verba facimus, vox nostra quasi facula ardeat, atque auditorum pectora inflameret, concalcat cor nostrum intra nos, & ignis in eo clausus exstuet; erumpensque inde accendat omnia. Absque hoc igne, quacunque eloquentia aut sermonis elegantiā, aeternum agemus: frigidii ipsimet, auditores quoque in frigore relinquemus; & tepidi ipsimet, ignem haud spargemus secundum vetus monitum: *Ardeat orator, si vult accendere plebem.*

Quapropter, Dilectissimi, finio & hortor vos, ut duplicum hunc *Eliæ spiritum igneum*, pro modulo vestro à Deo O. M. obtinere conemini; & per S. Eliæ merita, eum frequenter à Domino postuletis. Dicite igitur cura Eliæ sapienti: *Obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus!* Et quidem 1. Spiritus ignea charitatis Dei & proximi; ex quo reliqua Dei dona & charismata profluent. Hinc mentis pax & lœtitia, Dei cultus & reverentia; paupertas spiritus & mundi despiciencia; de offendis Dei; tristitia & dispericentia; patientia in adversis, & persecutionum tollerantia; in cura animalium alacritas & solertia; ac virtutum cæterarum decora velut ex fonte scaturient. 2. *Obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus;* propaganda gloriae divinae & procuranda salutis alienis; quo mundo, carni, dæmoni, infidelitati, heresi, impietati & iniquitatibus fortiter opponamus; etiam in conspectu Regum ac Principum loqui de testimonio tuis non reformidemus, sed omnibus, quibus licet, viis & modis pro Domino Deo exercitum & animalium salute zelemus. 3. *Obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus;* spiritus ingens orationis & predicationis: ardeat prius ignis in corde, deinde in ore; prius inflammatio, postea in verbo; ut ardeamus infra Eliæ & luceamus; prius igne divino flagremus, ac deinde auditorum pacordia eodem inflammare valeamus; ad laudem & gloriam tuam sempiternam.

Amen.

EXHOR-

EXHORTATIO

DE SPIRITU ET VIRTUTE

S. ELIAE PROPHETÆ,

Christo Domino conformi, Ejusdemque typo.

THEMA.

*Quem dicunt homines esse Filium hominis? Alii Joannem
Baptistam: alii Eliam. Matth. 16.*

Magno merito S. Eliae, Prophetarum Principis, censenda est gloria; eum Sanctorum Christi Apostolorum typum gesuisse, primosque Evangelii Praecones ac Principes super omnem terram representasse. Quemadmodum Propheta hic, Deum verum praedicabat, Idolatriam excidebat, Baalis altaria evertiebat, ejusque Pseudo-Prophetas verbis igneis confutabat: nam Verbum eius ut facula ardebat. Eccli. 48. Ita quodque Apostoli linguis igneis, a Spiritu S. in Pentecoste acceptis, idolatriam extirabant, Evangelium Christi orbe toto annunciant, & magnalia Dei ac Christi Domini ubique gentium praedicabant atque promulgabant.

Major vero S. ELIAE gloria extitit ipsius Praecursoris Domini, S. Joannis Baptista typum gesuisse, qui Christum Dominum in spiritu & virtute ELIAE erat praecessurus. Ipso met Salvatore de Joanne attestante: *Ipse est ELIAS qui veniretus est.* Matth. 11. Non personam (ut exponit S. Hieronymus Epist. ad Aglaf. q. 1.) sed eisdem spiritu gratia. Zona cinctus, ut Elias; in eterno vivens, ut Elias; persecutionem passus, ut Elias; Praecursor adventus primi, ut Elias secundi, in die iudicii. Magna sane haec est gloria; Ejus, quo major non surrexit inter natos mulierum, figuram expressisse. At maxima ejusdem gloria fuit, ipius Melsiae, & Mundi Salvatoris typum præstans: velut verbis disertis Magnus pronuntiat AUGUSTINUS Serm. 201 de Temp. Beatus (inquit) Elias typum habuit Domini Salvatoris.

Z

Quā

Quà verò ratione , & quibùsnam
in rebus typum Domini gesserit scilicet
in nomine, actione, virtute & ascensione,
ad Magni hujs Prophetæ honorem
in praesenti declarabimus.

I.
S. Elias
typus
Christi in
nomine.

Magnus Prophetæ Elias typum
habuit Domini Salvatoris in nomine :
ut enim S. ieronymus in cap. S. michæl
exponit : Elias idem est, quod Dominus
Deus. Cui Hebræi quodque consentunt,
asserentes Eliæ nomen ex illâ populi
acclamatione ad Eliam defumptum
esse : Dominus ipse est Deus, Dominus ipse
est Deus. Cum autem nomine Jaber schyph
compellaretur. Idem testatur S. Iudorus
L. 7. de Orig. c. 8. Elias interpretatur
Dominus Deus. Ex futuri ergo præfigio
sic vocatur: nam dum alteraretur in Sacer-
dotio cum quadringentis Sacerdotibus Baal,
invocato nomine Domini , descendit ignis
de calo super holocaustum, quod cùm vidisset
omnis populus, cecidit in faciem suam &
auit : Dominus ipse est Deus. Ex hunc ergo
causa tale prius nomen accepit.

An non igitur illustre est Eliæ nomen ?
Elias Dominus Deus dicitur , sicut &
Iesus Christus Dominus Deus noster est.
Elias Dominus Deus. Sicut enim Moyses
a Domino constitutus fuit Deus Pharaonis. Exodi 7. 1. qui plagas decem ter-
refretis infligens Pharaonem ad popu-
lum dimittendum cogeret ; sic quoque
Elias constitutus est tanquam Deus
Achabi & Jezabelis , qui omnia ele-
menta commovit, stupendaq[ue] prodi-
gia patravit, quibus Regem, Reginam,
ac Baalitas perculit , imò peremit.
Ita pariter Christus Salvator noster ,
tanquam Deus & dominus noster prodi-
giis innumeris stygium Pharaonem,

mundum , ceu Achab , & camem
ceu Jezabèlem tyrranicam debellavit
is que Numen suum divinum, supre-
mamque potentiam demonstravit.

O verè excellens typus ! ó nobilis
Figura ! sed figuratum & e typus
longè nobilior ! Verum ó Religiose!
ó Sacerdos Domini ! nunquid & tu
cum Christo & Eliâ in nomine con-
venis ? Nónne Christianus es ? Nónne
Christi discipulus es , & frater , &
membrum ? Nónne & Dominus Deus,
cùm scriptum sit : Ego dixi, Dilecti
Fili Excelsi omnes? Psalm. 81. 6. Tupt-
serunt Sacerdos Altissimi, anno si
Dominus Deus, dum ejus personam fidu-
cias & in Peccatorum tribunali , &
in tremendo Miserere Sacrificio ; tanquam
Dominus Deus, peccata dimittens , &
tanquam Dominus Deus, altaris Sacra-
mentum conficiens stupendaq[ue] patet
miracula ? Si ergo & tu es Dominus Deus,
vide, ut nomini omen, voci vita respon-
deat: ne sit funeris tua nobilis, actio vita
dignitas summa, vita imita , & nomen
abique omne.

II. Nec tantum nomine, verùm etiam
re & actione gestorumque similitudine
Elias sanctus Domini Salvatoris typum
ac figuram expressit. Clarioribus id
verbis haud declaravero, quam Magno
Augustini , Christum inter & Eliam
bene longum Parallelorum catalogum
pertexentis. Serm. 201. de Temp.
sic loquitur. Elias typum habuit Domini
Salvatoris : Sicut enim Elias à Iudeis
persecutionem passus est ; ita & rerum Elias
Dominus noster ab ipsis Iudeis reprobatus est
& contemptus. Elias reliquit gentem suam ;
& CHRISTUS deferens Synagogam

III.

Elias abiit in desertum; & Christus vénit in mundum. Elias in deserto corpis ministrantibus pascitur; & Christus in deserto mundibujus Gentium Fide reficitur. Corvi enim illi, qui Beato Elia, jubente Domino, ministrabant, Gentium populum figurabant. ELIAS mittitur ad Viduam, ut ab ea pascatur, que ipsum Ecclesie gerebat. Venit Elias ad Viduam, quia Christus venturus erat ad Ecclesiam. Filius Vidua defunctus ab Elia suscitatur: Filius Ecclesie, id est, Populus Christianus è carcere mortis à Christo educitur. Elias oravit in Monte Carmeli; & Christus in Monte Oliveti. Elias oravit, ut pluvia in terram veniret: Christus oravit, ut in corda hominum gratia celestis descendere. Et sicut in adventu Eliae omnes dolorum sacerdotes interficiuntur; ita in adventu veri & Litterarum observantia sacrilega Pagorum destructi sunt. Haec tenus Augustinus.

An non bellè Eliae typici & veri actiones consentiunt? Quidam pulchre figura & figurati gesta respondent? Verum an non & nos, tanquam Christianos, & Religiosos, & Sacerdotes, typi utriusque in moribus & gestis ectypos & antitypos exhibere omnino decet? An non par est, ut nostra oratio utriusque orationi; nostrum jejunium utriusque jejunio; nostra conversatio utriusque conversione pro modulo nostro respondeat? At quoties à tam eximiis archetypis & prototypis in modo, & methodo, in re & fervore, aliisque peritaibus quam longissime deflectimus ac discrepamus?

III. Neque in actionibus duntaxat; sed etiam in virtutibus Elias Christi domini

Figuram insignem exhibet. Has inter 1. Locum primum vita innocentia, puritas & sanctitas sibi vendicata, cum passionum sedulâ mortificatione & voluptatum abnegatione conjuncta. Declarat id S. Ambrolius L. 1. de Cain. ubi Eliam hisce elogii celebrat: Victor passionum nec ullus caput illecebris, qui omnem istam secundum corpus habitationem calesti puritate conversationis obduxerat, mentem regens, carnem subiiciens, & regi à quâdam auctoritate castigans, nomine Dei vocatus est, ad cuius similitudinem se perfecta virtus ubertate formaverat; & ideo non legimus de eo, sicut de ceteris, quia deficiens mortuus est. Verum quid Christus Servator noster hoc Typo expressus: Quis unquam illo innocentior? Quis purior? Quis justior? Quis vita sanctimoniam clarior? Qui secundum Apostolum ad Hebr. 7. 26. audit: Sanctus, innocens, impollitus, segregatus à peccatoribus. Imò Sanctus Sanctorum?

2. Libertas arguendi scelera & scelestos, etiam Reges & Sacerdotes. Quantâ enim libertate Regi Achab & Jezabeli impiæ in faciem restitit? Quantâ generositate, Dei nomine, interitum eidem & ruinam denunciavit? Ecce (inquit) ego inducam super te mala, & demetam posterioratua. Si mortuus fuerit Achab in civitate, comedent eum canes; si autem mortuus fuerit in agro, comedent eum volvres cali. Et canes comedent Jezabel in agro Jezabel. Lib. 3. Reg. Cap. 21. Quanta quôque redemptoris nostri libertas in argendo Scribas & Phariseos, Reges & Principes, Sacerdotes & Pontifices?

Z 2

3. Zelus

3. Zelus honoris & Cultus Divini, qui eum ad tot labores & difficultates, ad tot pugnas & certamina, cum Rege & Baalitis ineunda compulit. Unde ad Deum dicebat : Zelo zelatus sum pro Domino Deo Exercitu ; quia dereliquerunt postum tuum Filii Israël. L. 3. reg. c. 19. I. 14. Quantus verò in Redemptore nostro zelus gloria Patris exarbitur ? Zelus Domini tuus conredit me ! Hoc zelo inflamatus & quodammodo consumptus, toto viæ spatio, tot ærumnas & adversitates, tot labores & fatigations, tot itinera & incommoda, tot poenas & tormenta, tot calumnias & probra, tot injurias & contemptus invicto animo toleravit.

4. Patientia heroica & fortitudo, quâ omnes Regis & Idololatrarum persecutio[n]es, ac Jezabelis mortem ipsi intentantis minas generosâ mente superavit. Et quas Salvator noster ab omni hominum genere persecutio[n]es non sustinuit, donec easdem morte crucis probrofissimâ conclusit ?

5. Denique (ut paucis multa complectamur) quæ fides, quæ devotio, quæ solertia, quæ temperantia, quæ abstinentia, quæ castitas, quæ animi demissio, ac mundi contemptus in sanctâ Eliâ animâ eluxit ? Audiamus S. Isidorum in L. de ortu & interitu Prophetarum. t. 35. Eliâ præconia recensentem : Elias (inquit) Sacerdos magnus asque Propheta, habitator solitudinis, sive plenus, devotione summus, in laboribus fortis, industria solens, excellenti ingenio præditus, in exercitatione disciplina reclusus, in sancta meditatione assiduus, metuque mortis intrepidus. Audiamus pariter Sanctum

Bernardum, alia præstantissima ciel[us]gia attribuentem. Elias (ait) Forma iustitiae, sanctitatis speculum, pietatis exempla, auctor veritatis, Fidei defensor, Deus Israëlis, Magister insipientium, refugium, praesorum, pauperum Advocatus, index iudiciorum, oculus celorum, lingua mutorum, ulti scelerum, malorum metus, Rostrum gloria, virga Potentissimi, maleus Tyranno[n]i, Regum Vater, salterre, Orbis lamen, Propterea Altissimi. Præcursor Christi, Christus minor, Dens Ahab, Baalitarum terror, idlatrarum fulmin. Hæc sunt præconiati, sanè excellētissima. At quis non videt, longè eminentiora, & infiniti blimiora, modōque aliore Christo Domino nostro, Eliâ ectypō, conveniunt?

Quis similius non perspicit, has quoque virtutes in nobis, si veri Christiani ac Religiōis nomine gaudere velim, ratione certâ, requiri ? Fides præterea, devotio, temperantia, abstinentia, patientia, demissio, mundi contemptus, animalium & gloria divina zelus & sceleris, si Ecclesiastæ simus, redargendi libertas : sine quibus non Religio, aut Christiani personam ac veritatem; sed idolum, sed umbram præferemus ac repræsentabimus.

IV. Denique Magnus hic Prophetæ demotoris nostri typum quòd expellit in ascensione ad cælum. Illius acentum L. 4. Reg. c. 2. descriptum legimus: dum Elias & Elisa[n]drus Discipulus ejus colloquerentur, ut lacer textus enarrat: Ecce currus igneus & equi ignei divisorum nubilaque & ascendit Elias per turbinem in cælum. Elisa[n]drus autem videbat, & clamabat: Pater noster, currus Israël & auriga ejus. Et non videt eum amplius. Præclare ascensem hunc

S. Ambrosius exponit, in Symb. Apost. Elias in corpore isto positus, curru igneo, id est angelorum subvectione, qui sunt spiritus & flamma ignis, in illa commotione ad cælum assumptus est. At in quodnam cælum devectus est? S. Bernardus & S. Gregorius Hom. 19. in Evang. docet: in cælum æreum Elias sublevatus est, ut in secreta quan-
dam terra regionem duceretur, ubi in magna
jam carnis & spiritus quiete piceret; quo-
usque ad finem mundi redeat, & debitum
mortis solvatur; ille etenim mortem distulit,
non evasit. Redemptor autem noster, quia
non distulit, superavit, & amque resurgendo
consumpsit, & resurrectionis sue gloriata,
ascendendo declaravit.

Insignis ergo ascensus Eliæ, Christi
Domini ascendentis typum exhibit; quamvis ille Christi longè sit illustrior,
discrimen utriusque notat laudatus ante
Gregorius l. c. dum ait. Notandum
queque est, quod Elias in curru legitur ascen-
disse; quia homo purus, adjutorio indigebat
alieno: Redemptor autem noster non curru,
non Angelis sublevatus legitur: quia it, qui
secerat omnia, nimisrum suâ virtute super
omnia serrebatur. O igitur præclararam
Christi Domini figuram! ò nobilem re-
deportoris in nomine, actione, virtute
& ascensione typum.

Sed quem inde fructum, decerpemus?
magnum utique, si hæc rite perpenderi-
mus & rumina verimus: ut innuit S. Au-
gustinus l. c. Hæc, inquit, Fratres Chari-
tissimi, si velut animalia munda, affidnā
cogitatione, in cordibus vestris rumina-
tis, implebitur in vobis, quod scriptum
est: Thesaurus desiderabilis, requiescit in re-
sapientis Proverb. 21. Inde enim in corde
& ore vestro Thesaurus desiderabilis

orientur: si ejus virtutes non solum rumi-
naveritis, verum etiam opere exprese-
ritis; Thesaurum incomparabilem me-
riti, gratia & gloria reportabitis.

Quapropter, Dilectissimi, crebro in
nobilem hunc typum S. Eliam &
Christum Dominum, velut nobilissimum
ejus ectypum oculos mentis conjicite:
ac 1. Elias nomen attendite, ac videte
ut quodammodo vobis approprietis,
hincque conversatione & vita ac con-
versatione quasi divinâ supra humanam
elevatâ, ut impletatis illud Christi. Ego
dixi, Dii estis & Filii excelsi omnes 2. S. É-
lia typi, ac Christi Domini velut est typi
actiones, mores, gesta & opera, pro
communicatâ vobis gratia, imitari stu-
dete: Exemplum ait Christus, dedi vobis,
ut quomodo ego feci, ita & vos faciatis. 3.
Elias typi, & Christi ectypi vita inno-
centiam, libertatem sceleris redarguen-
dit, si vobis id ex officio incumbat, ze-
lum Divini honoris, patientiam, fortitudinem,
fidem, devotionem, temperan-
tiam, abstinentiam, humilitatem, casti-
moniam, & mundi universi contemptum
vobis comparare satagit, ut hæc ratione
utriusque præclarus antitypus evadatis.
4. Quod si præstiteritis, magnum repor-
tabitis Thesaurum, hunc nimium, ut
post transactum breve vitæ hujus mor-
talis curriculum, non cum Eliâ in cælum
æreum, sed cum Christo Domino in
cælum empyreum, ac beatam illam
Beatarum mentium sedem ab
Angelis Spiritibus de-
portemini.

**

Z 3 EXHOR-